

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

Grundlärarprogrammet 240 hp

EXAMENSARBETE

Att skapa en inkluderande verksamhet i ämnet
idrott och hälsa

Sonny Gilezan och Emma Gräntz

Examensarbete 15 hp

Halmstad 2015-02-18

Titel	Att skapa en inkluderande verksamhet i ämnet idrott och hälsa
Författare	Sonny Gilezan och Emma Grantz
Sektion	Akademien för Lärande, Humaniora och Samhälle
Handledare	Viktor Aldrin och Ingrid Gyllenlager
Nyckelord	Inkludering, idrott och Hälsa, elever, funktionsnedsättning
Sammanfattning	Denna litteraturstudie handlar om hur idrottslärare kan inkludera alla elever mer. Vad krävs för att elever ska uppleva att de är inkluderade i undervisningen och vilka metoder kan idrottslärare tillämpa? För att komma fram till detta har vi sammanställt resultat från tidigare forskning kring området. Vi har använt databaser såsom ERIC och Google scholar för att hitta studier, både kvalitativa och kvantitativa. Resultaten pekade på att attityder hos lärare, planering och modifiering av undervisning på individnivå samt medvetenhet hos elever själva var faktorer som spelade roll vid inkludering. Elever uppgav i en studie att de vid inkludering upplevde mer gemenskap och tillhörighet. Det vittnar om att dessa två fenomen hör ihop med målsättningen; en skola för alla. Slutsatsen i litteraturstudien blev att engagemang från både idrottslärare och elever krävdes. Detta i sin tur krävde trygga idrottslektioner där alla elever ville och vågade delta.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
2. Bakgrund	2
2.1 Skolans ansvar att inkludera alla elever.....	2
2.2 Förändrad syn på inkludering	2
2.3 Vad kan idrottslärare göra för att inkludera alla elever.....	3
2.4 Sociokulturellt perspektiv	4
3. Problemformulering.....	5
3.1 Syfte.....	5
4. Metod.....	5
4.1 Datainsamling	5
4.2 Databearbetning	6
4.3 Sökordsöversikt	7
4.4 Arbetsfördelning.....	8
5. Resultat.....	8
5.1 Inkludering är en pågående process.....	8
5.2 Idrottsläraren behöver lyssna på elever	9
5.3 Modeller som främjar inkludering.....	10
6. Diskussion	12
6.1 Metoddiskussion.....	12
6.2 Resultatdiskussion.....	14
7. Konklusion och implikation	16
8. Referenser	18

Bilagor

Bilaga A:1

Bilaga A:2

Bilaga A:3

Bilaga A:4

Bilaga B:1

Bilaga B:2

Bilaga B:3

Bilaga B:4

Bilaga B:5

Bilaga B:6

Bilaga B:7

Bilaga B:8

Bilaga B:9

Bilaga B:10

Bilaga B:11

Bilaga B:12

Bilaga B:13

1. Inledning

Skolan vilar idag på en demokratisk värdegrund där läraren ska anpassa sin undervisning till varje elevs behov och förutsättningar (Skolverket, 2011, s.7). En inkluderande verksamhet ska råda där alla ska känna trygghet, gemenskap och delaktighet. Styrdokumenten har sedan en längre period påpekat vikten av att arbeta integrerande samt att skolor ska ha en inkluderande undervisning som mål och riktlinje. En inkluderande undervisning är starkt kopplad till målsättningen en skola för alla vilket vilar på demokratiska värderingar och att alla människor är lika värdefulla samt har rätt fullt deltagande. Denna målsättning har blivit allt mer tydlig och omfattar fler mål i läroplanen som ska uppnås (Emanuelsson, 2007, refererad i Andersson & Thorsson, s.10). Det har dock i praktiken visat sig svårt att arbeta inkluderande, speciellt då skolan utsätts för stress vilket till exempel kan uppenbara sig vid nedskärningar av personal. Det i sin tur resulterar i att elevklasserna blir större. Detta har bidragit till ökat antal till särskilda grupper och särskolor (Emanuelsson m.fl., 2001; Persson, 2001, refererad i Andersson & Thorsson, 2007, s.21).

Emanuelsson (2007, s.21) belyser dagens problematik kring att nå målet en skola för alla. Han benämner att skolor kanske aldrig kommer att uppnå målet då det inte enbart är skolans ansvar att arbeta inkluderande. Samhället i sig har en stor betydelse i detta, då det har betydelsen hur en samhällsutveckling sker. Det handlar om möjligheter som samhället erbjuder medborgare för fullt deltagande samt vilka förutsättningar det finns till att känna delaktighet. Emellertid kommer det alltid finnas möjligheter att motverka segregering och istället driva processen mot integrering/inkludering (Emanuelsson, 2007, refererad i Andersson & Thorssons, 2007, s.14). Detta leder oss in på vår litteraturstudie som beskriver hur skolan enligt forskning kan bedriva en inkluderande undervisning för att skapa en miljö i ämnet idrott och hälsa där alla är välkomna och till fullt deltagande.

2. Bakgrund

I bakgrunden presenteras hur synen på inkludering i idrott och hälsa har förändrats genom tid. Nyligen publicerad avhandling används som referens och beskriver vad och hur inkludering i idrott och hälsa kan ske. Bakgrunden är indelad i tre underrubriker; *Skolans ansvar i att inkludera alla elever*, *Förändrad syn på inkludering & Vad kan idrottslärare göra för att inkludera alla elever*. De tre rubriker skapades efter innehållets uppbyggnad och relevans.

2.1 Skolans ansvar att inkludera alla elever

Skolan har idag ett viktigt uppdrag att inkludera elever som befinner sig i svårigheter, vilka kan vara allt från rörelsehinder, medicinsk diagnos såsom neuropsykologiska- eller koncentrationssvårigheter. Ansvaret att bli inkluderad i skolan ligger inte hos eleverna, det är snarare lärare, rektorer och skolverksamheten överlag som bär ansvaret för att skolan ska vara till för alla (Persson, 2013, s.20). Författaren menar även att skolan ska erbjuda stöttning samt anpassa undervisningen vid behov för att kunskapsmål och utveckling ska kunna uppnås. Dock visar dagens skola stora brister på hur man lyckas göra elever med funktionshinder av olika slag fullt delaktiga i undervisningen. Paulsson (2009, refererad i Jerlinder, 2010, s.24) hävdar att det hänger samman med decentraliseringen av samhället och skolorganisationen. Det är upp till enskilda skolor och lärare att tillgodose behovet av stöd och då tenderar det att bli en fråga om vilka resurser som finns i kommunen och vilken kompetens personal har (Ibid). Vidare har skolan ett ansvar i att förmedla varje individs egenvärde och att ingen ska bli diskriminerad oavsett funktionsnedsättning eller kön (Skolverket, 2011, s.7).

2.2 Förändrad syn på inkludering

Det har skett stora förändringar i skolan, förr i tiden skulle elever anpassa sig efter skolsystemet medan det idag är skolsystemet som ska anpassas efter elever (Skolverket, 2005b, refererad i Jerlinder, 2010, s.23). Inkludering får inte enbart ses utifrån enskilda individers intresse, utan även gruppen ska stödjas vid en inkluderande verksamhet (Ahlberg, 2013, s.67)

I slutet på 1800-talet samlades elever med funktionshinder på speciella anstalter där specialisthjälp erbjöds (Skolverket, 2005b, refererad i Jerlinder, 2010, s.23). I början av detta

århundrade började en strävan mot en skola för alla att ta form. Denna målsättning implementerades cirka hundra år senare (Ibid). En skola för alla innebar en strävan i alla skolor i Sverige och således en motverkan mot att det är barn som ska anpassas till skolsystemet. Ett syfte bör vara att uppmärksamma de stöd elever behöver för att alla barn ska kunna utmanas oavsett svårighet eller hinder. Man bör således se elever i svårigheter istället för med och därmed inte anse att elever bär på hindren (Persson, 2013, s.20).

Det har skett stora förändringar i Sverige. Under de senaste femton åren har det funnits ett uttalat mål om att uppnå en likvärdig skola för alla, ett eftersträvande av en inkluderande miljö och då även minskad segregering (Jerlinder, 2010, s.15). Dock har det paradoxalt nog under denna tidsperiod skett en ökning av inskrivning i särskolan samtidigt som det i den reguljära skolan har skapats fler specialklasser för barn med till exempel ADHD. Detta vittnar om problematiken kring att uppnå det önskvärda målet en skola för alla.

2.3 Vad kan idrottslärare göra för att inkludera alla elever

För att elever med nedsatta förmågor ska bli inkluderade i idrottsundervisningen har läraren en avgörande roll i att göra inkludering till verklighet. Läraren måste kunna anpassa innehållet i undervisningen för alla elever och lysa upp nyttan i uppgifterna som görs, samt att elever ska se underhållsvärdet i undervisningen (Ekberg, 2009, refererad i Jerlinder, 2010, s.30). Elevers vilja till deltagande bör främjas. Alla elever måste vilja delta, inte enbart ges möjlighet till deltagande.

Flertal forskningar vittnar om att lärande gynnas av olikheter (Ahlberg 1995, refererad i Ahlberg 2013, s.162). Heterogena sammansättningar i skolan där ingen elev är lik en annan bör således uppmuntras av lärare. Alla olika erfarenheter, färdigheter och kunskaper vilka elever kan bidra med ska ses som tillgångar för att elever ska uppfatta fördelarna med heterogena grupper (Ibid) Det kan till exempel innebära att lärare ska kunna få elever som har svårare att delta fullt ut på idrottsundervisningen, att inse att de är en tillgång till hela gruppen och en bidragande faktor till utvecklingen av undervisningen.

Skolinspektionen belyser problematiken kring lärare i idrott och hälsa, då de sällan får ta del av insatser kring fortbildning för att höja kompetensen kring inkludering, vilket blir paradoxalt då krav på idrottslärare ställs genom att utbildningsvärdet på lektionerna ska synliggöras för lektionerna (Jerlinder, 2010, s.30). Idrottslärare bör arbeta aktivt med att öka

möjligheter för bland annat elever med funktionsnedsättning att delta på idrottslektioner, vilket kräver konkreta och direkta insatser av lärare (Jerlinder, 2010, s.30). Det blir då viktigt att lärare har positiva attityder gentemot inkludering då det tenderar att upplevas som utmanande arbete (Jerlinder, 2010, s.30).

Många människor med funktionsnedsättning är dessvärre extremt fysiskt passiva. Det ökar risken för kraftig övervikt och olika sjukdomar och medför även svårigheter i generell rörelseförmåga. Då den fysiska passiviteten grundläggs i ungdomsåren (Jerlinder, 2010, s. 27) spelar idrottslärares arbete med inkludering således en viktig roll i individens framtida hälsa.

Efter att ha reflekterat över skolors arbetssätt kan vi se att man i dagens skola ska arbeta inkluderande men i själva verket sker många gånger en integrering utan inkludering. Elever befinner sig i ordinära skolor och klasser men blir egentligen segregerade, då undervisningen inte anpassas efter elever i diverse svårigheter. Ett relationellt perspektiv inom specialpedagogiken tar hänsyn till skolans miljö, lärarens planering och undervisning samt eleven, de fyra viktiga aspekterna för att en inkluderande verksamhet ska fungera (Persson, 2013, s.164-165). Detta perspektiv är att föredra om skolan vill arbeta inkluderande samt skapa de förutsättningar för en inkluderande verksamhet. Hur kan idrottslärare jobba efter ett sådant perspektiv? Hur kan man efter att ha integrerat alla elever även inkludera dem i undervisningen?

2.4 Sociokulturellt perspektiv

Eftersom idrott och hälsa innebär mycket samspel och interaktion med omgivningen har vi valt att knyta vårt arbetssätt till det sociokulturella perspektivet. Människor lär genom praktiska handlingar, genom kommunikation och i samspel med andra (Säljö, 2000, s.105). För att en inkludering ur ett sociokulturellt perspektiv ska kunna ske krävs det att språkliga och intellektuella redskap och verktyg finns, som elever kan använda sig av för att ett mänskligt lärande ska ske (Säljö, 2000, s.20-21). Vi menar att de redskap och verktyg som finns att tillgå kan bidra till en individanpassad undervisning som underlättar deltagandet, vilket i sin tur kan främja en delaktighet hos alla elever.

3. Problemformulering

Synsättet har under de senaste decennierna förändrats radikalt när det gäller att undvika segregation (Unesco, 2006, s.10). Tidigare skulle elever anpassas efter undervisningen medan det idag är undervisningen som ska anpassas efter elevers enskilda behov (Persson, 2013, s.20). Skolor ska enligt barnkonventionen inkludera alla elever oavsett svårigheter så långt det är möjligt (Unesco, 2006, s.11). Problematiken ligger i att det idag är obligatoriskt att inkludera alla barn oavsett svårigheter, skolor och lärare är tvungna att anpassa sin undervisning och planera den utefter elevers förmågor men det saknas kunskap om hur man skapar en inkluderande verksamhet. Denna problematik leder oss in i litteraturstudiens syfte

3.1 Syfte

Vårt syfte var att se över tidigare forskning om hur idrottslärare kan skapa en inkluderande verksamhet i ämnet idrott och hälsa. Hur och vad en idrottslärare kan göra för att inkludera alla elever mer samt vilka strategier som kan tillämpas leder oss in på två frågeställningar:

- Hur får idrottslärare alla elever att bli mer inkluderade i ämnet idrott och hälsa?
- Vilka olika strategier kan man tillämpa vid inkludering?

4. Metod

Vi gör en så kallad systematisk litteraturstudie, vilket innebär att vi utgår ifrån tidigare forskning som är av god kvalitet och som är relevant för denna studie (Barajas, Forsberg & Wengström, 2013, s.27-28). Metoden är indelad i fyra underrubriker; *Datainsamling*, *Databearbetning*, *Sökordsöversikt* & *Arbetsfördelning*.

4.1 Datainsamling

Vid insamlingen av vetenskapliga artiklar och avhandlingar utgick vi delvis ifrån Barajas, Forsberg & Wengström (2013, s.83) så kallade urvalsprocess. Vi började med att identifiera ett intresseområde för att sedan skapa sökord. Vid uppstart användes identiska sökord utan variation för att få fram relevanta artiklar för vårt intresseområde. De sökord som blev centrala i vår studie var *physical education, including* samt *inclusion*, vilka skapades utifrån

våra frågeställningar och vårt syfte. Detta gjorde att vi fick fram relevant data i form av artiklar, avhandlingar samt rapporter och samtidigt avgränsade de material som inte var aktuella för denna studie. Vi använde oss av olika databaser för att samla in data. För att få tillgång samt veta hur vi skulle gå tillväga har vi tagit hjälp av en bibliotekarie på Halmstad Högskolas bibliotek. Barajas, Forsberg & Wengström (2013, s.75) understryker att bibliotekspersonal är ett effektivt sätt att använda sig av, för att sökningen efter material ska bli så relevant som möjligt då de bär på kunskap om hur man kan gå tillväga.

De databaser vi har använt oss av är ERIC och Google scholar. ERIC (Educational Resources Information Center) är en databas som innehåller mycket forskning kring pedagogik och psykologi och blev därför relevant för vår studie. Denna bas innefattar rapporter, avhandlingar, vetenskapliga artiklar, böcker samt övriga tidskriftsartiklar (Ibid). De inklusionskriterier vi använde oss av i ERIC var en så kallad boolesk operatör AND. Detta innebar att vi utgick ifrån ord och ordkombinationer som var relevanta för vår studie (Petticrew & Roberts, 2006, refererad i Barajas et.al, 2013, s.78). Detta gjorde att vi fick mer precisa träffar och vi kunde bli mer effektiva i vår sökning. En annan inklusionskriterie var peer-reviewed, detta innebar att vi säkerhetsställde att materialet var av god kvalitet då artiklarna är kritiskt- och vetenskapligt granskade innan de publiceras (Barajas, Forsberg & Wengström, 2013, s.61). Den andra databasen vi använde oss av var Google scholar vilken är en webbsökmotor och innefattar vetenskapliga tidskrifter, men även böcker från Europa och USA. Den innehåller även icke granskade publikationer som inte är vetenskapligt baserade, vilket resulterade i att vi var noggranna vid vår granskning av materialet därifrån (Barajas, Forsberg & Wengström, 2013, s.78). Ett fåtal artiklar som vi fick genom Google scholar exkluderas därför, då de inte var vetenskapligt granskade. Vid sökningen i databasen använde vi oss av en inklusionskriterie som kallas för trunkering. Detta innebar att man inte låste början eller ändelsen av ordet, utan att man använde en asterisk efter orden, för att täcka in olika begrepp samt för att få fram så mycket resultat som möjligt (Barajas, Forsberg & Wengström, 2013, s.81).

4.2 Databearbetning

Till en början lästes rubriker för att avgöra huruvida relevansen speglade vårt område för att sedan gå vidare till abstrakt för att bekräfta att artiklarna och avhandlingarna stämde överens med vårt område. Efterhand använde vi oss av nya begrepp som vi fick bekanta oss med

genom de första artiklarna och avhandlingarna vi fick fram. De nya begreppen hjälpte oss att bli mer effektiva i våra sökningar, vilket vi utnyttjade med meningar och fraser i Google scholar. Till slut läste vi hela artiklar och resultaten i avhandlingarna samt diskuterade innehållet, för att bestämma om de passade in i vår litteraturstudie. Det vi dock inte gjorde enligt Barajas, Forsberg & Wengström (2013, s.83) var att läsa och leta efter forskningar som ännu inte hade publicerats. Detta kan motiveras med att vi inte var i behov av fler undersökningar utan var nöjda med de resultat vi hade fått fram. Vi valde att använda oss av både kvalitativa och kvantitativa studier. Detta kan motiveras som så att vi ansåg att båda studierna var relevanta då vi i kvalitativa studier fann observationer och intervjuer från verksamma pedagoger och elever. De kvantitativa studierna gav oss bland annat intressant fakta i form av enkäter.

I Bilaga A:1-A:4 visas sökhistoriken, där det framgår tydligt hur många abstract vi har läst, samt hur urvalen gick till. Rubriken urval 1 innebar de artiklar och de avhandlingar vi läste för att se om data var relevant för vår studie. Rubriken urval 2 visar de artiklar och avhandlingar vi valde att använda oss från urval 1. Det resulterade i att vi sammanlagt tog del av 13 vetenskapliga artiklar samt en avhandling i resultatet samt resultatdiskussionen. Vi valde att använda en ny referens i diskussionen för att styrka vårt resultat. En utav artiklar vi tog del av hittades via en referenslista, vi sökte efter artikeln för att undvika sekundärkällor.

4.3 Sökordsöversikt

Utifrån denna litteraturstudies syfte samt frågeställningar har vi skapat sökord som vi har använt oss av för att få fram relevant forskning. De mest frekventa begrepp vid artikelsökningarna var *physical education, including* samt *inclusion*. Efter att ha skapat en större kunskap kring ämnet inkludering i idrott och hälsa valde vi att tillägga ett nytt ord att söka på, vilket var *students*. Detta resulterade i att sökningen blev mer specifik.

4.4 Arbetsfördelning

Arbetsfördelningen i denna studie har fungerat väldigt bra, då vi har hjälpt varandra samt kunnat ha en öppen kommunikation huruvida arbetsuppgifterna ska fördelas. Sonnys styrkor har varit att formulera och få fram resultat. Emmas styrkor har varit att leta artiklar samt avhandlingar och styra arbetat mot framgång. Innan vi formulera oss skriftligt förs en diskussion verbalt för att säkerställa relevansen i innehållet. Under studiens gång har vi ett flertal gånger tappat motivationen, vilket vi båda har haft överseende med samt har kunnat hjälpa varandra med peptalk och accepterande pauser.

Då vi tidigare inte har arbetat ihop har samarbetet fungerat väldigt bra och vi är nöjda med vår prestation.

5. Resultat

Resultatdelen är uppbyggd genom en bearbetning av vetenskapliga artiklar och avhandlingar. Fyra underrubriker förekommer; *Konceptet om inkludering skapas, Inkludering är en pågående process, Inkludering ur elevens perspektiv & Modeller som främjar inkludering*. De fyra rubrikerna skapades efter innehållets uppbyggnad och relevans.

5.1 Inkludering är en pågående process

De skolor som undersöktes behövde, för att arbeta aktivt med inkludering, kontinuerligt utvärdera arbetet och involvera alla delaktiga i processen (Tripp, Rizzo & Webbert, 2013, s.34). För att målet med en inkluderande verksamhet skulle uppfattas av alla berörda, behövde konkreta mål utformas så att varje elev visste vad framgångsrik inkludering innebar (Ibid). Vidare behövde idrottslärare vara beredda på att ha en stor variation på aktiviteter och utmaningar, både konkurrensfria och sådana som innehöll personliga mål (Ibid), för att alla skulle kunna utmanas samtidigt som gruppen inte hämmades. Författaren fortsätter även att skriva att idrottslärare behövde ha en positiv attityd som främjade hela grupper för att idrottsundervisningen inte skulle vara uteslutande. I texten framgår vidare att inkludering var att samarbeta och att det var en fokuserad process där elever oavsett förmåga, fick möjligheter att växa upp i en miljö där de fick lära sig av kamrater. Lärarens attityd var betydelsefull då denne skulle motivera alla elever till fysisk aktivitet där de ville och vågade delta. Till exempel visade en undersökning att det spelade roll vilken lärare som undervisade, då studier

visat att det finns en tendens bland yngre kvinnliga idrottslärare att vara de mest positiva till inkludering (Jerlinder, Danemark & Gill, 2010, s.52). Undersökningar har även visat att undervisning-lärande miljön bör vara noggrant planerad för att en inkludering ska bli lyckad (Lieberman, James & Ludwa, 2013, s.40). Skolpersonal hade även ett stort ansvar att hitta och modifiera metoder i undervisningen som nådde alla elever och gav dem så bra som möjlig intellektuell, social och personlig utveckling (Liljegren, 2001, s.23).

Alla oavsett förmåga behövde delta fullständigt i skolan för att de skulle uppleva idrotten naturlig och spontan med sina klasskamrater (Brown et al., 1989, refererad i Tripp, Rizzo & Webbert, 2013, s.33). Det har dock i studier visat sig att lärare inte alltid ansåg att inkludering av alla elever är en självklarhet, utan snarare att elever med stora svårigheter som har svårt att passa in i ordinära skolor är svåra att inkludera (Evans & Lunt, 2002, s.10).

Det finns en utvecklande strategi att tillämpa på elever där inkludering är en pågående process, vilken innebär att elever blir bedömda på både individuella- och grupprestationer (Tripp, Rizzo & Webbert, 2013, s.34). Författarna fortsätter med att, för att detta skulle vara givande behövde idrottsläraren förändra bedömningskriterierna för att elever skulle bli rättvist bedömda genom sitt bidrag till inkludering. Uppgiften att inkludera elever var inte enbart lärares uppgift utan även elevers. Deras tankesätt och handlingar skulle bidra till att alla ska känna sig välkomna och bli accepterade för den man är. Alla skulle vara villiga att arbeta mot samma mål; en inkluderande skola.

5.2 Idrottsläraren behöver lyssna på elever

Man lyssnar idag mer på elever och tar hänsyn till deras förmågor och behov i planeringen. I till exempel Storbritannien har man haft uppe barn med särskilda behov på agendan och deras ökade deltagande i fysiska aktiviteter, både under skoltid och fritid (Vickerman, 2012, s.251).

Sedan FN:s inrättande av barnets rättigheter har barn erkänts som viktiga deltagare och fått bestämma över sina egna liv i högre utsträckning (United Nations, 1992, s.3). Elever med särskilda behov gavs därför kontinuerligt särskilt stöd och kontinuerlig utvärdering skedde för att hela tiden effektivisera insatserna (Vickerman, 2012, s.251). Genom till exempel storytelling och samarbete kunde idrottslärare skapa en grupp där alla som kunde påverka

elevers resultat var välkomna (Tripp, Rizzo & Webbert, 2013, s.36). Författarna skriver vidare att en inkludering krävde att alla kände delaktighet och att alla hade något att säga till om.

Att vara inkluderad och exkluderad kunde upplevas på många olika sätt. En undervisning visade att elever vid delaktighet kunde uppleva mer gemenskap och tillhörighet till gruppen vilket utgör ett fundament i inkludering (Tripp, Rizzo & Webbert, 2013, s.33). Studien visade raka motsatsen, vid upplevelse av exkludering, vilket till exempel kunde uppenbara sig då eleven upplevde utanförskap och värdelöshet. Författarna nämner vidare en undersökning som byggde på att barn fick svara på frågan hur känslan att vara inkluderad samt exkluderad upplevdes. Känslan som uppstod vid inkludering var bland annat stärkt självförtroende samt att någon brydde sig och visade respekt i undervisningen. Detta ledde i sin tur till att motivationen att prestera ökade samt att barnen kände sig accepterade av kamraterna. Dock upplevdes mer negativa känslor i samband med exkluderande miljöer, till exempel uppgivenhet och ensamhet vilket ledde till en försämrad utveckling (Ibid). I en annan undervisning svarade elever att de inte upplevde att lärare modifierade lektioner så att de skulle möta individuella behov, vilket resulterade i negativa tankar om idrott och hälsa (Goodwin & Watkinson, 2000, refererad i Vickerman, 2012, s.253)

Ett argument emot inkludering är att det finns en rädsla för att elever med funktionshinder ska försvagas i en miljö med elever utan funktionsnedsättning (Block & Obrusnikova, 2007 s.109). Det finns studier som vittnar om att när elever med funktionsnedsättningar väl deltar på ordinära idrottslektioner framstår de som svaga och sämre än övriga klasskamrater (Fitzgerald et al., 2003a, 2003b, refererad i Smith & Thomas, 2007, s.80). Bevisligen är inkluderande verksamhet inte en självklarhet bara för att skolor måste och uppger att de aktivt jobbar med inkludering.

5.3 Modeller som främjar inkludering

I till exempel England reviderades den nationella kursplanen år 2000 och kom att innehålla en detaljerad information om hur man skulle inkludera alla elever fullständigt i undervisningen så långt det var möjligt (Smith & Thomas, 2007, 71). Instruktioner och kulturen rörande inkludering förändras ständigt och lärare behöver anpassa sin undervisning och förhålla sig till nya riktlinjer (Tripp, Rizzo & Webbert, 2013, 34). Lärare behöver således ständiga uppdateringar om hur man inkluderar elever med sämre förutsättningar. Idrottslärare kan även under sin utbildning behöva stöta på inkluderingsmetoder oftare. Det är avgörande om lärare i

sin utbildning får stöta på kunskaper om- och skapa erfarenheter kring funktionsnedsättningsrelaterade anpassningar (Jin, Yun & Wegis, 2013, s.373). Vidare redovisar författarna att det många gånger är otillräcklig professionell träning som är orsaken till bristande inkludering. Lärare behövde med anledning av detta stöta på autentiska situationer där inkludering både kan funka men även fallera, eftersom det är så verkligheten ser ut. I USA har en modell utarbetats för att främja inkludering av barn med nedsatt förmåga i idrott och hälsa samt för att alla barn oavsett förmåga ska ha nytta av ett inkluderande arbetssätt. Modellen TTM, Thransteoretical Model, används för att påverka lärare både emotionellt och i deras beteende (Jin, Yun, Wegis, 2013, s.374). Till exempel kan modellen påverka lärares beteendemönster i form av mer positiv feedback och samtidigt minska negativa kommentarer (Ibid). Författarna redovisar vidare en del i denna modell som är att skapa specifika strategier för att ändra individens intentioner och beteende, till exempel genom att utveckla sin empati och förståelse för andra människor.

Cervantes, Lieberman, Magnessio & Wood (2013, s.43-44) belyser en metod att använda sig av vid inkludering, den så kallade Peer-tutoring. Denna metod innefattar fyra olika strategier som presenteras nedan:

När en individ var i behov av extra stöd och uppmärksamhet, vilket till exempel kunde vara en elev med funktionsnedsättning, kunde strategin One-on-one tillämpas. Den innebar att eleven med funktionsnedsättning får stöttning av en elev utan nedsättning och ett lärande mellan två individer kunde ske. Då en lärare använde sig av två eller flera elever som tillsammans bildade en grupp och gav uppmärksamhet och stöd till en eller flera elever som var i behov av extra stöd, kallades detta för Reciprocal peer-tutoring. Enligt detta arbetssätt kunde utbyte av roller ske, då elever med till exempel funktionsnedsättning hade möjlighet att både vara handledare och elev. Detta innebar att alla parterna kan lära sig av varandra och att man tog lärdom av varandras kunskap. När ett lärande skedde mellan olika ålderskillnader kallades detta för Cross-age peer-tutoring. Denna strategi involverade en äldre och en yngre elev, där eleven med mer erfarenhet förmedlade kunskap till den andra. När en Class-wide peer-tutoring skedde innebar det att läraren delade in klassen i par eller i små grupper. I gruppen rådde ett lärande då elever agerade handledare samt elever. Det gavs feedback, både en summativ och formativ för att öka kunskapsutvecklingen.

Det som var viktigt att tänka på innan en peer-tutoring metod skulle utföras var att det bör sättas upp gemensamma mål som eleverna ska uppnå. Det gällde att målen var relevanta för

individens utveckling både för eleven med funktionsnedsättning men även för eleven som agerade ledare (Cervantes, Lieberman, Magnasio & Wood, 2013, s.44).

I en inkluderande verksamhet fanns en nödvändig aspekt, att elever arbetade tillsammans för att uppnå lärande (Tripp, Rizzo & Webbert, 2013, s.34). Författarna menade vidare att det var lärarens roll att lära elever att samarbeta och att fokusera på individuella prestationer samtidigt som elever observerar vad som händer inom gruppen. I den vetenskapliga artikeln framgår även att lärare kunde be elever att i grupp diskutera problem rörande inkludering av alla och att komma på lösningar, som kunde tillämpas för att inkludering skulle lyckas.

Det fanns konstateranden om att inkluderande verksamhet är positiva då elever får interagera i negativa miljöer, där man menade att elever utan hinder får möta elever med hinder (Hilderley & Rhind, 2012, s.7). Litteraturen pekar således på positiva förändringar i attityder gentemot elever i diverse svårigheter, då heterogena grupper med olika förmågor möttes. Elever som själva inte hade upplevt motgångar på idrottslektioner, kunde få en förståelse för hur elever som inte hade samma förmågor kunde uppleva det, vilket spelade en avgörande roll för om inkluderingen skulle fungera (Block & Obrušnikova, 2007, s.110). Även idrottsläraren hade en avgörande roll i sådana grupper, då miljön bör vara trygg för att positiva och solidariska attityder ska kunna frodas (Lieberman, James & Ludwa, 2013, s.39). Hur grupper delades in på idrottslektioner eller hur man tilltalade varandra under aktiviteterna kunde vara avgörande faktorer för hur trygg miljön upplevdes av elever.

6. Diskussion

Diskussionen är uppbyggd i två rubriker; *Metoddiskussion* & *Resultatdiskussion*. I metoddiskussion granskar vi vårt arbetssätt kritiskt och i resultatdiskussionen analyserar vi vårt resultat i denna studie.

6.1 Metoddiskussion

Vi sökte efter artiklar med begrepp som var relevanta för vårt resultat, vilket var både en för- och nackdel. Då vårt ämne om inkludering är ett utbrett forskningsområde var vi tvungna att vara precisa i våra sökningar, vilket kan motivera valet av få sökord. Styrkan med få ord var att vi fick ett djupare perspektiv och de träffar vi fick behandlade inkludering i idrott och

hälsa, vilka var lämpliga för vår litteraturstudie. En svaghet med få sökord anser vi vara att det tillslut blev svårt att hitta data som kan ha varit relevant för ämnet. Efter ett tag blev vi låsta vid våra ord och hade svårt att tänka utanför referensramen, vilket resulterade i att vi inte sökte med fler begrepp. Orden och begreppen vi sökte på var till stor del grundade utifrån våra frågeställningar, vilket gjorde att vi kontinuerligt preciserade sökningen efter litteraturstudiens tema.

Vi har varit ute efter metoder och strategier vilket gjorde att det inte spelade någon roll var ifrån vår data kom ifrån. Även om våra artiklar till största del är studier gjorda utanför Sverige och nordan, handlar det om utvecklade länder. Metoder och strategier utanför Sverige anser vi går att tillämpa även här.

Vi har övervägande använt oss av kvalitativa artiklar. Då idrott och hälsa är ett praktiskt ämne var de flesta kvalitativa artiklar. Dessa innehöll allt som oftast observationer och intervjuer både lärare och elever, vilket var intressant då man fick resultat ur flera synvinklar. Dock har de kvantitativa forskningarna vi använt oss av gett oss samband och förklaringar vilket kvantitativa ansatser strävar efter (Eriksson Barajas, Forsberg & Wengström, 2013, s.51). Vi har även använt oss av ett fåtal artiklar vilka varit av både kvalitativ och kvantitativ ansats. De innehöll både intervjuer och enkätundersökningar, vilket gav oss en helhet hur inkludering kan gå till under idrottsundervisningen. Hade vi enbart fokuserat på kvalitativa studier hade vi gått miste om objektiva samband och förklaringar, i vårt fall om hur inkluderingen kan förklaras och hur sambanden mellan elever och lärare spelar roll. I databasen Google scholar sökte vi på inkluderande undervisning och fick 275 resultat. Av de 275 resultat läste vi enbart ett abstract. Detta gjorde att vi möjligen gick miste om resultat för vår litteraturstudie. Vi motiverar det med att detta abstract tillhörde en avhandling och dess innehöll stämde överens med våra förväntningar. Samtidigt har vi haft stor nytta av just denna avhandling till vår studie. Det går att spekulera i huruvida vår bearbetning av resultatartiklarna hade sett ut ifall vi hade läst fler abstrakt. Vi tror dock att vi i slutändan hade fått fram i stort sett samma resultat. Eventuellt hade vi kunnat styrka vår resultatdel med fler artiklar. Dessutom gjorde detta arbetssätt att vi gick miste om eventuella forskningar som ännu inte hade publicerats. Vi anser dock att vår litteraturstudie är av hög kvalitet och uppbyggd av vetenskapligt granskat forskningsmaterial.

6.2 Resultatdiskussion

Efter att ha sammanställt olika resultat från vetenskapliga artiklar kan vi se att inkluderande verksamheter inte enbart är de vuxnas ansvar. Sociala interaktioner mellan elever med- och utan funktionshinder kan ofta vara en orsak till bristande inkludering (Block & Obrusnikova, 2007, s. 113). Vi menar att även elever måste inse vad inkludering verkligen är för att kunna bidra i den sociala interaktionen som ska gynna inkludering, vilket Tripp, Rizzo & Webbert (2013, s.34) styrker. Vår tolkning av detta är att elever måste veta vad skolor menar med inkludering, vad hela processen är på väg mot och varför det är viktigt att alla ska kunna delta. Det är därför alla elever ska ha konkreta mål utformade av lärare (Ibid), för att alla ska ha mål att jobba mot. Som blivande lärare i idrott och hälsa är det viktigt att ge alla personliga mål samt att ge alla en känsla av gemenskap och delaktighet i undervisningen. Tripp, Rizzo & Webbert (2013, s.33) anser att detta är en viktig aspekt för att skapa inkludering.

Å ena sidan menar Block & Obrusnikova (2007, s.113) att elever är en bidragande faktor för att en inkludering ska kunna råda, å andra sidan menar Persson (2013, s.20) att ansvaret inte ligger hos elever. Vi tolkar de förstnämnda författarnas ståndpunkt som att elever måste ha en positiv attityd kring inkludering, att elever utan funktionsnedsättning skapar empati för de elever i svårigheter. Vi anser att det som Perssons nämner kring ansvaret för inkludering, inte stämmer överens med våra tankar, då vi anser att det är viktigt att alla på skolan arbetar mot samma mål. Det hjälper således inte att alla elever vet vad man arbetar med, de ska även vilja skapa förändring och nå målsättningen en skola för alla.

De argument emot inkludering vilka Block & Obrusnikova (2007, s.109) och Fitzgerald et al., 2003a, 2003b, refererad i Smith & Thomas (2007, s.80) nämner om att elever med funktionsnedsättning tenderar att försvagas på ordinarie idrottslektioner, bör tas på allvar menar vi. Vi anser att lärare och deras arbete med gruppklimat är en avgörande faktor i negativa fall, där svaga elever blottas.

Då ämnet idrott och hälsa innehåller mycket samarbete, tävlingsmoment samt enskilda prestationer är det viktigt att miljön är positiv och att det råder solidariska attityder (Lieberman, James & Ludwa, 2013, s.39). Individuella nivåskillnader behöver således inte vara ett hinder i en inkludering vilket viss författare påstår, om lärare har skapat solidariska

attityder i undervisningsmiljön. Vi menar att i en sådan trygg miljö accepteras man oavsett förmåga. Det är så vi menar att man kan arbeta för att skapa en mer inkluderande miljö, då alla elever kan delta fullt ut utefter sina egna förmågor i den ordinära idrottsundervisningen.

Det kan dock spela en avgörande roll vilken lärare som undervisar, då studier visat att det finns en tendens bland yngre kvinnliga idrottslärare att vara de mest positiva till inkludering (Jerlinder, Danermark & Gill, 2010, s.52). Detta vittnar om att lärares attityder gentemot inkludering varierar och att dessa kan bromsa utvecklingen. Dessutom kan mindre positiva attityder till inkludering i kombination med att skolors svårigheter med att arbeta inkluderande, på grund av till exempel att idrottshallars säkerhet inte kan garanteras, försvåra arbetet med en skola för alla. Att inte kunna garantera säkerheten i idrottshallar eller att vårdnadshavare, rektorer samt mentorer tvivlar på elevers förmåga till deltagande har visat sig vara en betydande faktor när det kom till bristande inkludering (Block, Klavina & Flint, 2007, s.29). Inkludering innebar bland annat att idrottslärare hade positiva attityder kring en inkluderande verksamhet och att det fanns möjligheter till utveckling för alla elever oavsett förmåga, i en trygg miljö där alla vill och vågar delta (Tripp, Rizzo & Webbert, 2013, s.34). Om man då ställde de negativa faktorerna mot vad inkludering faktiskt innebar, kunde man se att det var attityder hos bland annat lärare och miljön vilken elever vistades i, som var avgörande om elever blev mer inkluderade i idrott och hälsa. Studier har dock visat att det inte hjälpte elever med funktionsnedsättning, enbart för att de undervisades av idrottslärare med erfarenhet eller expertis (Qi & Ha, 2012, s.274). Detta styrker att det är fler faktorer som spelar in för att elever ska bli mer inkluderade, än bara lärares insatser. Även om idrottslärare är positiva gällande inkludering och aktivt jobbar med det, kan till exempel idrottshallen och miljön runt omkring motverka processen.

Det finns ett flertal modeller att tillämpa för att öka inkluderingen på idrottsundervisningar. Bland annat kan man tillämpa en modell, den så kallade TTM, Transteoretical Model, i lärarutbildningar för att medvetandegöra blivande lärare om vad inkludering innebär. Då det visat sig att olika attityder förekom bland idrottslärare kring inkludering, kan denna modell med fördel användas för att ändra emotionella aspekter och beteenden och samtidigt reducera negativa attityder, såsom negativt verbal feedback (Jin, Yun & Wegis, 2013, s.374). Vi påstår dock, att lärare har en stor och avgörande roll, om inkludering av alla elever oavsett förmåga ska främjas. Även om idrottshallars miljöer är trygga och säkra kan negativa attityder bland idrottslärare kring inkludering motverka alla former av försök till en skola för alla. Det är

lärare som planerar och styr idrottslektioner och som kan inspirera elever till samarbete och solidariska handlingar. Litteraturen säger att idrottslärare är tvungna att arbeta aktivt med att öka möjligheter för alla elever att kunna delta och att detta kräver konkreta och direkta insatser av lärare (Jerlinder, 2010, s.30). Det vittnar om idrottslärares centrala roll i arbetet med inkludering av alla elever.

Vi menar vidare att elever behöver vara insatta i vad inkludering innebär och att de själva har en inneboende vilja att bidra inom området, för att kunna använda sig av till exempel olika typer av peer-tutoring. Vi anser att elever inte kan lära sig detta själva, utan att det är en process och att de behöver vägledas av idrottslärare. Den så kallade Cross-age-peer-tutoring vilken bygger på ålderskillnad (Cervantes, Lieberman, Magnesio & Wood, 2013, s.43-44), menar vi kräver mycket träning och vägledning. För att en sådan modell inte ska mynna ut i mobbning eller destruktivt beteende behövs vägledning och träning ledd av idrottslärare.

Avslutningsvis kopplas det sociokulturella perspektivet samman med resultatdiskussion då vi kan se att den sociala interaktionen är avgörande för att en inkluderande verksamhet ska råda. Detta kan styrkas med att sociala interaktioner mellan elever med- och utan funktionshinder kan ofta vara en orsak till bristande inkludering enligt (Block & Obrusnikova, 2007, s.113). Vidare krävs god social interaktion elever emellan för att Cross-age peer-tutoring ska fungera. Den äldre eleven förmedlar kunskap till den yngre eleven inom denna modell (Cervantes, Lieberman, Magnesio & Wood, 2013, s.43-44) och fungerar då som ett språkligt och intellektuellt redskap (Säljö, 2000, s.20-21).

7. Konklusion och implikation

En undersökning som gjordes visade att elever upplevde mer gemenskap och tillhörighet vid inkludering. Att känna tillhörighet och uppleva att eleven är en del av gemenskapen anser vi vara avgörande för att man som elev ska engagera sig i att skapa en skola för alla. Vi menar att inkludering är en successiv process och att den behöver ledas av såväl lärare som elever. Positiva attityder hos idrottslärare är betydelsefulla för att kunna motivera alla elever till att delta. Idrottslärare bör kontinuerligt utvärdera sin undervisning för att utmana alla elever utefter deras egna förutsättningar. När idrottslärare arbetar efter detta mönster kan de skapa förutsättningar för gemenskap och delaktighet. Då elever vill och vågar delta, kan

idrottslektioner kännas trygg för alla elever. Om trygghet och gemenskap råder kan det gynna engagemanget och öka insikten hos alla elever kring målsättningen om en skola för alla. Idrottslärare är de som skapar och driver processen framåt och elever är de som implementerar inkluderingen i undervisningen. För att ge svar på frågeställningar är vår slutsats att peer-tutoring kan vara en viktig del i den inkluderande processen. Då elever får arbeta tillsammans och ta lärdom av varandras erfarenheter, kan en förståelse för andra människor skapas. Inkludering bör ske stegvis och succesivt då det är en långgående process med många involverade. Till exempel kan lärare till en början arbeta för att skapa trygghet i klassrummet för att alla ska våga utmana sig själva och våga misslyckas. När det är uppnått kan lärare låta elever ta mer ansvar genom att använda sig av till exempel Cross-age peer-tutoring. Det är viktigt att under processens gång utvärdera situationen för att se över om eventuella hinder har uppstått.

8. Referenser

- Ahlberg, A. (2013). *Specialpedagogik i ideologi, teori och praktik: att bygga broar*. Stockholm: Liber.
- Block, M.E., Klavina, A. & Flint, W. (2013). *Including Students with Severe, Multiple Disabilities in General Physical Education*. Utgivare: Journal of Physical Education, Recreation & Dance.
- *Block, M.E. & Obrusnikova, I. (2007). *Inclusion in Physical Education: A Review of the Literature From 1995-2005*. Utgivare: Human Kinetics, Inc.
- *Cervantes, C.M., Lieberman, L.J., Magnesio, B. & Wood, J. (2013). *Peer Tutoring: Meeting the Demands of Inclusion in Physical Education Today*. Utgivare: Journal of Physical Education, Recreation & Dance.
- Emanuelsson, I. (2007). *Inkluderande undervisning- förutsättningar och villkor*. I: B. Andersson och L. Thorsson(2007) (red). *Därför inkludering* (s.21). Umeå: specialpedagogiska institutet.
- Eriksson Barajas, K., Forsberg, C. & Wengström, Y. (2013). *Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap: vägledning vid examensarbeten och vetenskapliga artiklar*. Stockholm: Natur & Kultur.
- *Evans, J. & Lunt, I. (2002). *Inclusive education: are there limits?* Utgivare: European Journal of Special Needs Education.
- *Hilderley, E. & Rhind, D. (2012). *Including children with cerebral palsy in mainstream physical education lessons: a case study of student and teacher experiences*. Utgivare: Brunel Centre for Sport, Health and Wellbeing, School of Sport & Education, Brunel University, Uxbridge, UK.
- Jerlinder, K. (2010). *Social rättvisa i inkluderande idrottsundervisning*. Utgivare: Örebro universitet, 2010.
- Jerlinder, K., Danermark, B. & Gill, P. (2010). *Swedish primary-school teachers' attitudes to inclusion – the case of PE and pupils with physical disabilities*. Utgivare: European Journal of Special Needs Education.
- *Jin, J., Yun, J. & Wegis, H. (2013). *Changing Physical Education Teacher Education Curriculum to Promote Inclusion*. Utgivare: Quest.
- *Lieberman L.J., James, A.R. & Ludwa, N. (2013). *The Impact of Inclusion in General Physical Education for All Students*. Utgivare: Journal of Physical Education, Recreation & Dance.
- *Liljgren, B. (2001). *Samspel för förändring: en konsultationsmodell för arbete med elever i svårigheter*. Diss. Lund: Univ., 2001. Lund.
- Persson, B. (2013). *Elevers olikheter och specialpedagogisk kunskap*. (3., omarb. uppl.) Stockholm: Liber.

- Qi, J. & Ha, S.J. (2012). *Inclusion in Physical Education: A review of literature*.
Utgivare: International Journal of Disability, Development and education.
- Skolverket. (2011). *Läroplan för grundskola, förskoleklass och fritidshem, lgr11*.
Stockholm: Fritzes.
- *Smith, A. & Thomas, N. (2007). *Including pupils with special educational needs and disabilities in National Curriculum Physical Education: a brief review*.
Utgivare: European Journal of Special Needs Education.
- Svenska unescorådet (2006). *Salamanca deklARATIONEN och Salamanca +10*.
[Stockholm]: Svenska Unescorådet.
- Säljö, R. (2010). *Lärande i praktiken: ett sociokulturellt perspektiv*. (2. uppl.)
Stockholm: Norstedts.
- *Tripp, A., Rizzo, T.L. & Webbert, L. (2013). *Inclusion in Physical Education*.
Utgivare: Journal of Physical Education, Recreation & Dance.
- *United Nations. 1992. *United Nations Convention on the Rights of the Child*. New
York, NY: United Nations.
- *Vickerman, P. (2012). *Including children with special educational needs in physical education: has entitlement and accessibility been realised?* Utgivare: Disability & Society.

Bilaga A:1 :Sökhistorik

Datum	Databas	Sökord/limits/Booleska operatorer	Antal träffar	Lästa abstract	Urval 1	Urval 2
2014-11-13	Google Scholar	Sökord: Inkluderande idrottsundervisning Limits: 2010-2014	275	1	1	1
2014-11-13	ERIC	Sökord: Physical education, inclusion, students, general education Limits: Peer-reviewed Booleska operatorer: AND	30	5	3	1
2014-11-13	Google scholar	Sökord: Elever* samspel* förändring* teori* Limits: Trunkering, 2000-2014	16000	10	3	1

Bilaga A:2 :Sökhistorik

Datum	Databas	Sökord/limits/Booleska operatorer	Antal träffar	Lästa abstract	Urval 1	Urval 2
2014-11-14	ERIC	Sökord: Peer tutoring, including, physical education Limits: Peer-reviewed Booleska operatorn: AND	1	1	1	1
2014-11-14	ERIC	Sökord: Physical, IEP, including Limits: Peer-reviewed Booleska operatorn: AND	4	2	2	1
2014-11-15	ERIC	Sökord: inclusion in physical education, changing Limits: Peer-review Booleska operatorn: AND	2	2	1	1
2014-11-15	Google Scholar	Sökord: Inclusive, physical education, limits.	350000	3	2	1

Bilaga A:3 :Sökhistorik

Datum	Databas	Sökord/limits/Booleska operatorer	Antal träffar	Lästa abstract	Urval 1	Urval 2
2014-11-15	ERIC	Sökord: inclusion in physical education Review Limits: Peer-reviewed	9	3	2	2
2014-11-15	ERIC	Sökord:Swedish teacher, attitudes, inclusion. Limits: Peer-reviewed Booleska ord: AND	4	2	1	1
2014-11-15	Google scholar	Databas: Google scholar Sökord: including pupils with special educational needs and disabilities, curriculum, physical education	1	1	1	1
2014-11-15	Google scholar	Databas: Google.Scholar Sökord: Changing Physical Education Teacher Education Curriculum to Promote Inclusion	1	1	1	1

Bilaga A:4 :Sökhistorik

Datum	Databas	Sökord/limits/Booleska operatorer	Antal träffar	Lästa abstract	Urval 1	Urval 2
2014-11-15	ERIC	Sökord: Disabilities, society, physical education, including Booleska ord: AND	4	2	1	1

Bilaga B:1

Litteraturstudie: Artikelöversikt/forskning:kvantitativ

Publikationsår Utgivare	Databas(er) Sökord/Kriterier/ inklusions- och exklusionskriterier	Författare	Titel	Syfte	Metod	Urval/Bortfall	Slutsats/resultat
Human kinetics, 2007	Databas: ERIC Sökord: inclusion in physical education, review	Block, E Martin & Obrusnikov a, Iva	Inclusion in Physical Education: A Review of the Literature From 1995-2005	Syftet med undersökningen är att kritisk analysera engelskskrivna artiklar som fokuserar på inkludering med elever med funktionsnedsättning i och utanför USA.	Kvantitativ	Barn med funktionsnedsättning i och utanför USA samt barn som inte har funktionsnedsättning	Klasskamraters (utan funktionsnedsättning) attityder och intentioner gentemot elever med funktionsnedsättning spelar stor roll vid inkludering.

Bilaga B:2

Litteraturstudie: Artikelöversikt/forskning:kvantitativ

Publiceringsår Utgivare	Databas(er) Sökord/Kriterier/ inklusions- och exklusionskriterier	Författare	Titel	Syfte	Metod	Urval/Bortfall	Slutsats/resultat
European Journal of Special needs Education 2010	Databas: Eric Sökord: swedish teacher, attitudes and inclusion	Jerlinder, Kajsa, Danemark, Berth & Gill, Berth	Swedish Primary- School Teachers' Attitudes to Inclusion-- The Case of PE and Pupils with Physical Disabilities	Är att hitta faktorer som påverkar idrottslärares attityder till inkludering i undervisningen	Kvantitativmetod. Tillvägagångssättet var att skicka ut enkäter via epost. För att Sverige är en av världens mest internetanvändare.	Urvalet: Idrottslärare ur Svenska lärares union. 54% män, 46% kvinnor.	Slutsatsen: Fanns en tendens till att yngre lärare var mer positiva till inkludering .

Bilaga B:3

Litteraturstudie: Artikelöversikt/forskning:kvantitativ

Publikationsår Utgivare	Databas(er) Sökord/Kriterier/ inklusions- och exklusionskriterier	Författare	Titel	Syfte	Metod	Urval/Bortfall	Slutsats/resultat
Journal of Physical Education, Recreation & Dance (JOPERD), 2013	Databas: ERIC Sökord: Peer – tutoring, including, physical education Booleska ord: AND	Cervantes, Carlos M.; Lieberman, Lauren J.; Magnessio, Betsy; Wood, Julie	Peer Tutoring: Meeting the “Demands of Inclusion in Physical Education Today”	Diskutera effekten av Peer-tutoring som en strategi för inkludering i Idrott och hälsa.	Kvantitativ metod	Barn med och utan funktionsnedsättning. Både äldre och yngre.	Peer-tutoring är ett bra val för läraren/skolan att använda sig av för att inkludera barn med och utan funktionshinder i ämnet idrott och hälsa

Bilaga B:4

Litteraturstudie: Artikelöversikt/forskning:kvantitativ

Publikationsår Utgivare	Databas(er) Sökord/Kriterier/ inklusions- och exklusionskriterier	Författare	Titel	Syfte	Metod	Urval/Bortfall	Slutsats/resultat
Örebro universitet, 2010	Databas: Google scholar Sökord: Inkluderande idrottsundervisning Limits 2010-2014	Jerlinder Kajsa	Social rättvisa i inkluderande idrottsundervisning för elever med rörelsehinder: en utopi?	Bidra till bättre förståelse om inkluderande undervisning	Kvantitativ forskningsmetod	Valet av deltagare gjordes bland fackförbundet Lärarförbundet s medlemmar som hade registerat sig som idrottslärare och som angett en aktuell epostadress.	I arbetet framhålls det deontologiska synsättet att betrakta social rättvisa i en utbildningskontext på. Styrkan med en sådan utgångspunkt är att alla elever ska ges likvärdiga möjligheter att delta i undervisningen och detta är inte förhandlingsbart.

Bilaga B:5

Litteraturstudie: Artikelöversikt/forskning: kvalitativ/kvantitativ

Publiceringsår Utgiva	Databas(er) Sökord/Kriterier/ inklusions- och exklusionskriterier	Författare	Titel	Syfte	Metod	Urval/Bortfall	Slutsats/resultat
Sociologiska institutionen, Lunds universitet. 2001	Databas: Scholar.google.se Sökord: Elever* samspel* förändring* teori* Limits: Trunkering	Liljegren, Britta	Samspel i förändring	Huvudsyftet med avhandlingen är att formulera en teoretisk och empiriskt förankrad konsultationsmodell för psykologer i skolsammanhang, där ideer och handlingsstrategier tydliggörs så att de kan tilläpas, värderas och vidarutvecklas av andra yrkesutövare.	Kombinerad kvalitativ och kvantitativ	Psykologer och specialpedagoger	Att kriterierna som kommunicerbarhet, måluppfyllelse, koherens, generaliserbarhet, etik samt relevans uppfylldes med hjälp av modellen.

Bilaga B:6

Litteraturstudie: Artikelöversikt/forskning: kvalitativ/kvantitativ

Publikationsår Utgiva	Databas(er) Sökord/Kriterier/ inklusions- och exklusionskriterier	Författare	Titel	Syfte	Metod	Urval/Bortfall	Slutsats/resultat
International Journal of Disability, Development and education, 2012	Databas: ERIC Sökord: inclusion in physical education, review Booleska ord: AND	Qi, Jing & Ha, Amy S.	Inclusion in Physical education: A review of literature	Hur inkluderingen över 20 års tid har förändrats i ämnet idrott och hälsa.	Kombinerad kvalitativ och kvantitativ	Från utvecklade länder.	Lärare var positiva till inkludering som en utbildningsfilosofi, men det var mer spridda åsikter på hur man skulle göra det framgångsrikt och hur man skulle göra i praktiken.

Bilaga B:7

Litteraturstudie: Artikelöversikt/forskning: kvalitativ metod

Publikationsår Utgivare	Databas(er) Sökord/Kriterier/ inklusions- och exklusionskriterier	Författare	Titel	Syfte	Metod	Urval/Bortfall	Slutsats/resultat
Journal of Physical Education, Recreation & Dance (JOPERD), 2013	Databas: ERIC Sökord: Inclusion in physical education, changing	April Tripp , Terry L. Rizzo & Linda Webbert	Inclusion in Physical Education: changing the culture	Hur ändrar man kulturen kring inkludering i skolan?	Kvalitativ	Idrottslärare och elever både med och utan funktionsnedsättning.	Det handlar inte om att problemen vid inkludering kvarstår utan om det är samma problem som kvarstår.

Bilaga B:8

Litteraturstudie: Artikelöversikt/forskning kvalitativmetod

Publikationsår Utgivare	Databas(er) Sökord/Kriterier/ inklusions- och exklusionskriterier	Författare	Titel	Syfte	Metod	Urval/Bortfall	Slutsats/resultat
Journal of Physical Education, Recreation & Dance 2013	Databas: ERIC Sökord: Physical education, inclusion, students, general education. Booleska ord: AND	Lauren J. Lieberman ^a , Alisa R. James ^a & Nicole Ludwa ^b pages 37-41	The Impact of Inclusion in General Physical Education for All Students	Olika farhågor som idrottslärares kan ha vid inkludering.	Kvalitativmetod	Elever med funktionsnedättning samt elever utan funktionsnedsättning	Att alla ska känna sig välkomna och delaktiga. Samt känna en gemenskap med eller utan funktionsnedsättning

Bilaga B:9

Litteraturstudie: Artikelöversikt/forskning kvalitativmetod

Publikationsår Utgivare	Databas(er) Sökord/Kriterier/ inklusions- och exklusionskriterier	Författare	Titel	Syfte	Metod	Urval/Bortfall	Slutsats/resultat
European Journal of Special Needs Education, 2007	Databas: Google.scholar Sökord: including pupils with special educational needs and disabilities, curriculum, physical education	Smith, Andrew & Thomas, Nigel	Including pupils with special educational needs and disabilities in National Curriculum Physical Education: a brief review	Vill kolla lärarens syn på inkludering i ämnet idrott och hälsa.	Kvalitativ metod	Idrottslärare	Det är viktigt att man hela tiden fortsätter att undersöka för att hela tiden utveckla inkluderingen även om läraren har en positiv syn.

Bilaga B:10

Litteraturstudie: Artikelöversikt/forskning kvalitativmetod

Publikationsår Utgivare	Databas(er) Sökord/Kriterier/ inklusions- och exklusionskriterier	Författare	Titel	Syfte	Metod	Urval/Bortfall	Slutsats/resultat
School of Biological and Population Health Sciences, Oregon State University , Corvallis , Oregon, 2013	Databas: Google.Scholar Sökord: Changing Physical Education Teacher Education Curriculum to Promote Inclusion	Jin Jooyeon, Yun, Joonkoo & Wegis, Heidi	Changing Physical Education Teacher Education Curriculum to Promote Inclusion	Att ta reda på hur elever med behov av specialundervisning kan inkluderas och göras fullt delaktiga.	Kvalitativ	Idrottslärare	Många idrottslärare har inte effektiva metoder att inkludera alla elever samt att TTM-metoden kan vara en lovande metod att använda sig av.

Bilaga B:11

Litteraturstudie: Artikelöversikt/forskning kvalitativmetod

Publikationsår Utgivare	Databas(er) Sökord/Kriterier/ inklusions- och exklusionskriterier	Författare	Titel	Syfte	Metod	Urval/Bortfall	Slutsats/resultat
European Journal of Special Needs Education,, 2010	Databas: Google Scholar Sökord: Inclusive, physical education, limits.	Evans, Jennifer & Lunt, Ingrid	Inclusive education: Are there limits?	Att titta på en rad yrkesverksamma lärare och deras förhållande till inkludering.	Kvalitativ- gruppintervjuer	Yrkesverksamma lärare	Det behöver ske en stor förändring i kulturen kring inkludering.

Bilaga B:12

Litteraturstudie: Artikelöversikt/forskning kvalitativmetod

Publikationsår Utgivare	Databas(er) Sökord/Kriterier/ inklusions- och exklusionskriterier	Författare	Titel	Syfte	Metod	Urval/Bortfall	Slutsats/resultat
Faculty of education, community and leisure, Liverpool John Moore's University, Liverpool, UK 2012	Databas: ERIC Sökord: Disabilities, society, physical education, including Booleska ord: AND	Vickerman, Philip	Including children with special educational needs in physical education: has entitlement and accessibility been realised?	Att försöka identifiera 4 timmar som är centrala, att lyckas få barn med speciella behov att få dem fullt delaktiga och inkluderade i idrottsundervisningen	Kvalitativ- undersökning	Elever i behov av särskilt stöd.	Man kan se att man i större utsträckning lyssnar på barn med speciella behov.

Bilaga B:13

Litteraturstudie: Artikelöversikt/forskning kvalitativmetod

Publikationsår Utgivare	Databas(er) Sökord/Kriterier/ inklusions- och exklusionskriterier	Författare	Titel	Syfte	Metod	Urval/Bortfall	Slutsats/resultat
Journal of Physical Education, Recreation & Dance (JOPERD), Journal Articles; Reports - Descriptive 2007.	Databas: ERIC Sökord: Physical education, IEP, including. Booleska ord: AND	Block Martin, E, Klavina, Aija & Flint, Wayne	Including Students with Severe, Multiple Disabilities in General Physical Education	Då elever i funktionsnedsättning inte har chansen att bli inkluderad i den allmänna idrottsundervisningen vill man genom olika strategier skapa en inkluderande verksamhet.	Kvalitativ	Elever med funktionsnedsättning samt lärare.	Elever med flera funktionsnedsättningar blir ofta exkluderade för att motverka detta bör man använda strategien.

Emma Grantz

Sonny Gilezan

Besöksadress: Kristian IV:s väg 3
Postadress: Box 823, 301 18 Halmstad
Telefon: 035-16 71 00
E-mail: registrator@hh.se
www.hh.se